

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»
16-17 січня 2016 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2016

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 10. – 646 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Рик С.М. – кандидат філософських наук, доцент, проректор з наукової роботи ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Коцур В.В. – кандидат політичних наук, голова Ради молодих учених університету

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук, заступник голови Ради молодих учених університету

Гайдаєнко І.В. – керівник центру усної історії, секретар Ради молодих учених університету

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Представлений перелік метапредметних умінь не можна розглядати як завершений, однак наведені уміння відповідають основним вимогам методологічної підготовки майбутніх викладачів ВНЗ.

Таким чином, праксеологічний компонент методологічної підготовки магістрів спеціальності „Педагогіка вищої школи” створює передумови для структурно-функціонального аналізу основних методологічних „інструментів”, які використовує викладач вищої школи в науково-дослідницькій діяльності, визначення потенційних ресурсів інтелектуальної діяльності, рефлексивної оцінки ступеня успішності власних дій. Методологічна успішність викладача ВНЗ забезпечується за рахунок кумулятивного результату усієї сукупності позитивних ефектів системи магістерської підготовки педагогічних працівників.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Колесникова И. А. Педагогическая праксеология : учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / И. А. Колесникова, Е. В. Титова. – М. : Академия, 2005. – 256 с.
2. Котарбинский Т. Трактат о хорошей работе / Т. Котарбинский ; под ред. проф. Г. Х. Попова ; пер. с польск. Л. В. Васильева и В. И. Соколовского. – М. : Экономика, 1975. – 271 с.
3. Лаврентьева О. О. Развитие методологической культуры будущих учителей природничих дисциплин у процесі професійної підготовки: теоретико-методичний аспект : монографія / О. О. Лаврентьева; за ред. проф. Л. О. Хомич. – К. : КНТ, 2014. – 456 с.

*Олена Ващенко
(Київ, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДОТРИМАННЯ РУХОВОГО РЕЖИМУ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

На сьогодні прослідковується тісний зв'язок між здоров'ям людини, її фізичним розвитком та оволодінням фізичною культурою в цілому. Основи фізичного та психічного здоров'я людини закладаються ще в дошкільному віці, а шкільний період для виховання здорової, загартованої, витривалої фізично людини та для формування її характеру є надзвичайно важливим, навіть – вирішальним.

Стан здоров'я учнів загальноосвітніх шкіл викликає серйозне занепокоєння, навіть характеризується як катастрофічний. 53 % учнів мають відхилення у стані здоров'я та 58 % мають обмеження за станом здоров'я у виборі професії після закінчення школи. За дослідженнями Є.Н. Овчарова, практично здорових дітей у віці 7 років нараховується 23 %, старшокласників – 10 %, ослаблене здоров'я мають 53 % учнів загальноосвітніх шкіл.

Дослідження науковців доводять, що вже з початкової школи дві третини дітей виходять з порушеннями постави, у 80 % учнів 5-6 класів виявляється розлад нервової системи, у кожній третій дитини до 14 років виникає хронічна патологія. Закінчення школи (17-18 років) половина учнів зустрічають короткозорими, 30-40 % страждають на серцево-судинні захворювання, 20-30 % - на нервово-психічні розлади. Погіршення стану здоров'я пов'язано із суттєвим зменшенням рухової активності школярів. Учні знаходяться в умовах суворої регламентації шкільного режиму, тому не можуть задовольнити свої потреби в рухах. Сучасні умови побуту також породжують обмеження рухової активності дітей. Все це сприяє зниженню захисних сил організму та в кінцевому результаті призводить до появи багатьох захворювань у дітей в більш ранньому віці [2, с. 4].

Враховуючи вищезазначене, головне завдання сучасної початкової школи – зберегти, зміцнити і, по можливості, покращити стан здоров'я школярів. Це вимагає пошуку нових підходів, засобів, методів вирішення оздоровчих завдань сучасної початкової школи. За А.С. Нісімчуком принципи виховання здорової дитини можна визначити, як:

- раціональне поєднання інтелектуального і фізичного навантаження на дитину з урахуванням її психофізіологічного потенціалу та стану його реалізації;
- використання засобів фізичної культури на загальноосвітніх уроках;
- дотримання темпу і ритму праці учнів;
- забезпечення оптимальної динаміки працездатності учнів;
- забезпечення оптимальних норм використання ТЗН, зокрема комп'ютерної техніки [4].

Майбутньому вчителю початкової школи варто звернути увагу на обов'язкове дотримання гігієнічних норм добової рухової активності учнів. Науковці доводять, що молодші школярі, які не дотримуються вимог рухового режиму, мають підвищений рівень захворюваності внаслідок зниження загального рівня функціональних можливостей організму та імунітету. Аналіз добового бюджету часу учнів загальноосвітніх навчальних закладів виявив значну нестачу рухової активності дітей (всього 22-25 % на добу при обов'язковому мінімумі 50-55 %) та висвітлив передумови зниження рівня здоров'я дітей. Так, статичний компонент (рухи у положенні сидячи, стоячи, у спокої) складає на дому (за Ю.Г. Івановим) в дітей 6 років – 75 %, 7-10 років – 78 %. Основною формою фізичного виховання учнів у загальноосвітній школі є уроки фізичної культури, які не можуть надати організму, що розвивається, потрібного обсягу рухової діяльності. Не розв'язує

це питання й позакласна фізкультурно-оздоровча робота, яка зараз у занепаді й охоплює незначну кількість учнів. Ось чому організація активного рухового режиму дня школярів набуває актуальності [2, с. 5].

Потреба дитини в рухах зумовлена біологічними законами її розвитку. Психологи свідчать, що чим молодша дитина, тим більша в неї потреба в рухах, і тим важче вона переносить довготривале статичне положення під час навчання. Для молодших школярів важливим є не кінцевий результат рухової діяльності, а сам процес руху. При недостатній руховій діяльності у 6-річної дитини виникає почуття дискомфорту, що проявляється в погіршенні самопочуття (головний біль, біль у м'язах рук, ніг, спини, сонливість) та емоційній неврівноваженості (недисциплінованість, агресивність, дратівливість), що найчастіше помилково сприймається дорослими як прояв вередливості та непослух.

На сьогодні, завдяки здобуткам цивілізації, рухова активність людини поступово знижується. Особливо це стосується дитини. Намагаючись виростити її найбільш розумово розвиненою, вчителі все більше і більше підвищують інтенсивність процесу навчання, результатом чого стає збільшення навантаження на нервово-емоційну сферу учнів. При цьому слід пам'ятати, що шкоди завдає не сама розумова праця, а її супутник – позбавлений рухів або значно обмежений у рухах спосіб життя. Саме початок навчання дитини у школі співпадає з різким зниженням її рухової активності. Дитина, яка постійно рухалась, з приходом до школи більшу частину дня сидить за партою, потім сидячи виконує домашні завдання, сидячи читає книжки, сидить перед телевізором і навіть грає, сидячи за комп'ютером. Тому і «омолоджуються» захворювання серцево-судинної і нервової систем, порушуються обмінні процеси.

Все це відбувається внаслідок того, що під час навчальних занять у школярів більша кількість м'язів або не бере участі у роботі, або працює у статичному режимі. Навіть у найзручнішій позі м'язи спини та шиї залишаються під статичним навантаженням, що у свою чергу призводить до порушення кровообігу. Положення сидячи та невелика інтенсивність роботи м'язів черева та кінцівок створюють передумови для розвитку стійкого порушення кровообігу – застоїв у внутрішніх органах, утруднює крово- та лімфо обіг у кінцівках. Застій крові у черевній порожнині є причиною недостатнього забезпечення кров'ю, а разом з тим і киснем головного мозку, що в свою чергу знижує працездатність нервових клітин.

Дитина відрізняється від дорослої людини не тільки зростом, вагою та рівнем фізичного розвитку, а також і будовою всього організму. Дитячий організм доволі пластичний, він значною мірою залежить від впливу навколишніх факторів. Однією з головних умов збереження, зміцнення здоров'я та всебічного фізичного розвитку дитини є дотримання нею відповідного рухового режиму. Рухи, і перед усім спеціально підібрані (тобто фізичні вправи), є необхідними для розвитку всіх систем організму.

Молодший шкільний вік відзначається значним розвитком м'язової та кісткової систем, формуванням нервової системи, становленням характеру та змінами у поведінці дитини, поширенням зв'язків із навколишнім світом та підвищенням її соціальної активності. У цей час в організмі дитини відбуваються значні зміни. Продовжується зростання кісткової маси. Однак, склад кісткової тканини відрізняється від її складу у дорослої людини наявністю більшої кількості органічних речовин. Кістки дитини ще доволі гнучкі, еластичні, тому і можуть легко формуватися скривлення, які потім закріплюються та залишаються на все життя. Наприклад, доволі легко відбувається деформація хребта та грудної клітини, постави при неправильному сидінні за партою під час уроків або, якщо дитина під час роботи притискується грудьми до столу. Носіння взуття, яке відповідає розміру, може призвести до появи плоскостопості; високі підбори є причиною зміщення центру ваги, що призводить до неправильного розвитку тазових кісток. Нестача рухової активності або навпаки надмірне фізичне навантаження також призводять до порушень у розвитку дитини. Враховуючи те, що відносна величина сили м'язів у дитини (на 1 кг ваги) майже така ж, як у дорослої людини, доцільно використовувати вправи з подоланням ваги свого тіла. Сила м'язів зростає з віком дитини нерівномірно. У цьому віці м'язи кінцівок розвинуті слабше, ніж м'язи тулуба [2, с. 6].

Обмін речовин у дитини значно інтенсивніший, ніж у дорослих, тому їй необхідно не тільки поновлювати втрачену енергію, а й мати за рахунок чого рости. Відповідно підвищуються вимоги до системи травлення, видільної системи. Значне навантаження має і серцево-судинна система та головний двигун організму – серце. Для нормального розвитку серця дитини необхідно, щоб воно мало систематичне тренування з одного боку (тому що тільки постійне виконання фізичних вправ сприяє зміцненню і достатньому розвитку серцевого м'яза), а з іншого боку – необхідність стежити, щоб це навантаження не було надмірним, щоб воно не призвело до перенапруження. Серце молодших школярів доволі легко пристосовується до помірного навантаження та швидко відновлює свій ритм під час відпочинку. Але малий функціональний резерв, відносно малий артеріальний тиск обумовлюють можливі порушення роботи серця та різкі коливання артеріального тиску, якщо дитина працює з великою напругою або значними тривалими навантаженнями.

Підвищений обмін речовин вимагає і більшого кисневого забезпечення, яке збільшується як при фізичній, так і при розумовій діяльності. Ця потреба задовольняється посиленням частоти дихання, тобто підвищуються вимоги і до дихальних м'язів. Цілком зрозумілим стає значення дихальних вправ та занять фізичною культурою на свіжому повітрі для забезпечення нормального розвитку легенів і всієї дихальної системи. Крім того, у дітей молодшого шкільного віку знижена можливість роботи у анаеробних умовах. Можлива тільки короткочасна інтенсивна робота. Тому що, на відміну від дорослих, забезпечення м'язів киснем іде не за рахунок збільшення утилізації кисню, а за рахунок збільшення кровотоку, що підвищує вимоги до серцево-судинної системи.

Вирішальну роль у розвитку та діяльності всього організму відіграє нервова система. Вона регулює співпрацю всіх внутрішніх органів, визначає реакцію організму на вплив зовнішнього середовища, поведінку організму. Процес набуття різних життєвих навичок є процесом утворення умовних рефлексів, серед яких важливе місце займають гальмування та збудження. Обидва ці процеси дуже важливі й тільки їх постійна взаємодія може забезпечити нормальну діяльність та відповідну поведінку людини. Добре відомо, що дошкільнятам та молодшим школярам дуже важко бути нерухомими, зосередитись на будь-якій одній справі. Це пов'язано з недостатнім розвитком процесів гальмування. Більша сила процесів збудження та висока пластичність нервової системи сприяє більш швидкому формуванню рухових навичок, тому діти легко засвоюють технічно складні форми рухів, але потребують більш частого переключення з одного виду м'язової роботи на інший [2, с. 7].

Таким чином, можна зробити висновок, що обов'язковою умовою виховання здорової дитини є організація правильного способу життя і, зокрема дотримання нею рухового режиму.

Під час складання рухового режиму важливо враховувати закономірні зміни розумової працездатності школярів, які відображають функціональний стан центральної нервової системи та тісно пов'язані з добовим ритмом діяльності інших систем. У процесі навчальних занять у дітей поступово знижується працездатність: погіршується пам'ять, збільшується латентний період рухальної реакції. У зв'язку з довготривалим дотриманням статичної пози порушується постава, скривлюється хребет. Крім того, працездатність у школярів протягом уроку не буває постійною. Спочатку вона невелика, потім її рівень підіймається, утримується якийсь час, після чого поступово знижується. Така фазовість працездатності учнів повторюється на кожному занятті. Дослідженнями педагогів, фізіологів, медиків доведено, що у молодших школярів різке падіння працездатності, зниження пам'яті, уваги настає після 30-35 хвилин безперервного розумового навантаження. З метою попередження зниження працездатності доцільно через відповідні проміжки часу робити невеличкі фізкультхвилинки. Чергування навчальних занять та активного відпочинку, який складається з фізичних вправ у різних формах, дозволить зняти втому, викликану навчальною діяльністю, та підвищити подальшу ефективність навчання. Несприятливі функціональні зміни, які відбуваються в організмі учнів під впливом статичного компонента під час навчальної діяльності, в значній мірі ліквідуються або компенсуються за рахунок активного відпочинку на перервах. Використання фізичних вправ та рухливих ігор під час перерв сприяють значному підвищенню розумової працездатності на наступних уроках. Якщо відмічається стійке зниження працездатності учнів, необхідно застосовувати більш тривалий активний відпочинок на свіжому повітрі, який найчастіше використовується у групах подовженого дня як «година здоров'я». Подальша рухова активність на протязі дня забезпечується відвідуванням спортивних секцій, гуртків, активними прогулянками на свіжому повітрі. Під час роботи над домашніми завданнями доцільно також використовувати фази зниження працездатності для виконання фізичних вправ. Вони повинні тривати трохи довше, ніж фізкультхвилинки на уроках, вмішувати більшу кількість вправ. Це так звані фізкультпаузи.

Таким чином, аналіз досліджень науковців, присвячених проблемі збереження та зміцнення здоров'я дітей, доводить, що виконання рухового режиму молодшого школяра вимагає від майбутнього вчителя початкової школи дотримання наступних вимог:

- організація та проведення гімнастики до занять;
- організація та проведення на уроках фізкультурних хвилинок;
- організація та проведення динамічних перерв;
- організація та проведення «годин здоров'я» після уроків;
- організація та проведення фізкультурних пауз під час виконання домашніх завдань на ГПД чи вдома.

Розглянемо кожну з означених вимог більш детально.

Так, А.Ф. Борисенко та С.Ф. Цвек наголошують, що гімнастику до занять бажано проводити щодня перед уроками. Ранкова гімнастика вдома не звільняє учнів від гімнастики до занять у школі тому, що комплекси щоденних вправ до уроків є важливим доповненням до ранкової зарядки. Гімнастика до занять виконує перш за все оздоровчі та виховні завдання, а також сприяє зміцненню м'язової системи школяра, поліпшує поставу і координацію рухів. Науковці зазначають, що систематичне виконання гімнастики до занять виховує у дітей звичку регулярно займатися фізичними вправами, а колективне виконання рухів дисциплінує та організовує учнів [1, с. 5].

Майбутньому вчителеві також необхідно звернути увагу на те, що добираючи вправи до фізкультурної хвилинки вчителеві слід керуватися такими вимогами: вправи мають відповідати віковим особливостям дітей, бути їм відомими та охоплювати великі м'язові групи. Щоб активізувати функції дихання і серцево-судинної системи доцільно виконувати вправи типу потягування і розслаблення м'язів. Наприклад, якщо в процесі уроку у дітей втомлюються м'язи ніг, спини, шиї, то під час фізкультхвилинки доцільно виконувати вправи з виправленням ніг і тулуба, розведенням рук у сторони, нахилами голови, розслабленням м'язів кисті, а при втомленні очей – виконувати вправи для очей.

Інші науковці доводять, що вправи фізкультхвилинок слід погоджувати з кожним окремим уроком. Наприклад, на уроках образотворчого мистецтва та трудового навчання від одноманітних напружень у дітей стомлюються м'язи рук. До цього ж вони досить часто перебувають у зігнутому положенні. Саме тому на цих уроках доцільно використовувати вправи на інтенсивне потягування, виправлення та вигинання хребта, на

розправлення грудної клітки, які бажано виконувати одночасно з рухами рук. Такі вправи запобігають викривленню хребта [2, с. 33].

Науковець О.Д. Дубогай доводить, що ефективним засобом зниження та ліквідації гострої і попередження хронічної розумової втоми молодших школярів протягом навчального дня є фізичні вправи та рухливі ігри на великих перервах шодня. Їхнє проведення комплексно сприяє поліпшенню в учнів показників фізичного розвитку, зростанню показників рухової підготовленості, зменшенню пропусків навчальних днів через хворобу, своєчасному зняттю розумової втоми і більш успішному сприйняттю навчального матеріалу дітьми [3, с. 61-62].

Однією з важливих форм навчального розвантаження молодшого школяра в режимі навчального дня є «година здоров'я», яка проводиться щоденно, тривалістю 40-60 хвилин після останнього уроку або у групах продовженого дня. Значення «годин здоров'я» полягає у раціональному чергуванні розумової та фізичної діяльності, зміцненні здоров'я засобами фізичної культури, підвищенні рівня фізичної підготовленості молодших школярів. До складу годин здоров'я відносять: рухливі та спортивні ігри, загальнорозвивальні вправи, спортивні естафети та конкурси. Особливість методики проведення «годин здоров'я» полягає у загальному ігровому характері. Вони мають бути чітко організовані. Після шиккування учнів та пояснення завдань, що стоять перед дітьми, проводиться ходьба, біг у середньому темпі та загальнорозвивальні вправи. Основний час «годин здоров'я» займають спортивні та народні ігри [2, с. 84-85].

На уроках учні перебувають у вимушеному статичному положенні, що призводить до стомлення м'язів. Це викликає появу ознак рухового неспокою і веде до порушення правил сидіння за партою. При такому положенні дихання учнів стає поверховим та неглибоким, уповільнюється кровообіг, погіршується обмін речовин. Також знижується рівень сприймання учнями навчального матеріалу, їхні рухи стають хаотичними і повільнішими, в них з'являється відчуття втоми. Як наслідок – порушується надходження кисню до внутрішніх органів, насамперед головного мозку, що сприяє передчасному втомленню. Тому чергування навчальної праці з фізичним навантаженням у початковій школі має особливе значення. Активному відпочинку дітей допоможе проведення фізкультурної паузи, яка стане доброю розминкою для м'язової системи дитини.

Фізкультурні паузи проводять під час приготування домашніх завдань як удома, так і під час перебування у групі продовженого дня. Фізкультурні паузи відрізняються від фізкультхвилин змістом і тривалістю. До їхнього складу відносять різноманітні фізкультхвилинки, але їх кількість збільшується до 5-7, а тривалість проведення – до 5-10 хвилин. До їх складу також можна вводити загальнорозвивальні вправи, повільний біг, рухливі ігри. За сприятливих погодних умов фізкультпаузи доцільно проводити на свіжому повітрі [2, с. 66-67].

Майбутньому вчителеві початкової школи варто пам'ятати, що одноразове виконання фізичних вправ не викликає стійких змін в дитячому організмі. Для їх формування потрібна систематичність і поступове збільшення фізичного навантаження. Рухового режиму молодшого школяра доцільно дотримуватись протягом усього навчального року. Фізичні вправи, інтенсивність і обсяг навантаження, тривалість і частота повторень мають відповідати стану здоров'я і функціональним можливостям молодшого школяра.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Борисенко А.Ф. Руховий режим учнів початкових класів / А.Ф. Борисенко, С.Ф. Цвек. – К.: Рад. школа, 1989. – 191 с. С. 5.
2. Ващенко О.М. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра / О.М. Ващенко, В.М. Єрмолова, Л.І. Іванова, Л.В. Романенко. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 192 с.
3. Дубогай О. Навчання в русі. Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі / О. Дубогай. – К.: Вид. дім «Шкільний світ», 2005. – 110 с.
4. Нісімчук А.С. Технологія виховання студентів факультетів фізичної культури: теорія і практика / А.С. Нісімчук. – Луцьк: Ред.- вид. відділ "Вежа" ВДУ, 2000. – 238 с.

*Наталія Вишнівська
(Київ, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОБРОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ШКІЛ-ІНТЕРНАТІВ

Соціально-економічні та політичні трансформації в Україні зумовлюють пошук шляхів підвищення ефективності морального виховання молоді. Адже загострення політичних, економічних суперечностей призвели до зміни життєвих цінностей та ідеалів, що виявляється у прояві лицемірства, цинізму та жорстокості у людських взаєминах.

За таких обставин особливої актуальності набуває проблема виховання в молодого покоління милосердя як моральної якості особистості, в основі якої лежить любов до оточуючих, та прояві добротворчої діяльності яка проявляється у наданні допомоги та підтримки тим, хто її потребує, виходячи із загальнолюдських принципів гуманності та взаємодопомоги, яка здійснюється виключно безкорисливо.

На думку М. Дьоміна, діяльність – це «цілеспрямований процес перетворення дійсності, створення матеріальних і духовних цінностей, мотивований процес використання тих або інших засобів досягнення мети».

ЗМІСТ
БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

<i>Салиха Айжарыкова, Райла Аманова</i> СҮТ ӨНІМДЕРІНІҢ САПАСЫ МЕН ҚАУІПСІЗДІГІ	3
<i>Максат Аймаханов, Бахадур Юсупов</i> ОСНОВНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА ЦИАНОБАКТЕРИЙ КАК БИОУДОБРЕНИЕ ПОЧВЫ	5
<i>Айдана Алдабергенова, Райла Аманова</i> ЖАНУАРЛАР ӨЛЕМІН ҚОРҒАУДЫҢ ӨДІСТЕРІ	8
<i>Раушан Жумабекова, Бейсенкуль Ширинбекова</i> ВЛИЯНИЕ СВИНЦА НА МОРФОСТРУКТУРУ СТЕНОК МАГИСТРАЛЬНЫХ АРТЕРИЙ У ПОДОПЫТНЫХ ЖИВОТНЫХ	10
<i>Тохжан Нарымбетова, Бахыт Байзакова</i> ЫСТЫҚ КЛИМАТ ЖАҒДАЙЫНДА ҚОЗҒАЛЫС БЕЛСЕНДІЛІГІН ШЕКТЕУ КЕЗІНДЕ АСҚАЗАННЫҢ ЭКСТРАОРГАНДЫ АРТЕРИЯЛАР ҚАБЫРҒАСЫНДАҒЫ МОРФОЛОГИЯЛЫҚ ӨЗГЕРІСТЕР	13
<i>Тохжан Нарымбетова, Ибрагим Ишизов</i> МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ПРЕОБРАЗОВАНИЯ В СТЕНКАХ АРТЕРИЙ МЫШЕЧНОГО ТИПА ПРИ ВОЗДЕЙСТВИИ ЦИНКА	14
<i>Нұрсұлтан Нурдинов, Заида Ажибаева</i> ҚҰНАРЛЫ АЗЫҚТАНДЫРУДЫҢ ҚҰС ӨНІМІН ӨНДІРУГЕ, ОНЫҢ САПАСЫН ЖАҚСARTУҒА, АЛЫНҒАН ӨНІМГЕ ЖҰМСАЛАТЫН ШЫҒЫННЫҢ ТӨМЕНДЕУІНЕ ТИГІЗЕТІН ӨСЕРІ	16
<i>София Олійник</i> СУЧАСНА ПРИРОДНИЧА НАУКА. ІІ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ	18
<i>Өтеп Мырзагалиұлы, Бибигуль Тастемирова</i> ЫСТЫҚ КЛИМАТ ЖАҒДАЙЫНДА ҚОЗҒАЛЫС БЕЛСЕНДІЛІГІН ШЕКТЕУ КЕЗІНДЕ АСҚАЗАННЫҢ КІЛЕГЕЙ ҚАБАТЫНДАҒЫ МОРФОЛОГИЯЛЫҚ ӨЗГЕРІСТЕР	20
ГЕОГРАФИЯ І ГЕОЛОГИЯ	
<i>Шухрат Азимов</i> МИНТАҚАЛАРНИ БАРҚАРОР ИЖТИМОЙИ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШ СТРАТЕГИЯЛАРИ	23
<i>Allabergan Amanov, Nurbek Jabborov</i> Ө'ЗБЕКІСТӨНДА ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИМКONIYATLARI	25
<i>Allabergan Amanov</i> QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI AHOLISI VA MEHNAT RESURSLARI	28
<i>Марина Вовк</i> ГЕОЛОГІЧНА БУДОВА ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ ДОНЕЦЬКОЇ СКЛАДЧАСТОЇ СПОРУДИ	30
<i>Хуршида Халилова</i> ФЕРМЕР ХҰЖАЛИКЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ	32
ЕКОЛОГИЯ	
<i>Абдурашид Абдурахманов, Муйдинжон Муминов</i> ЮҚОРИ СУВ ЎСИМЛИГИ ЭЙХОРНИЯДАН БИОГАЗ ОЛИШ	35
<i>Микола Гелетей</i> ГІДРОХІМІЧНИЙ СТАН РІВНИННОЇ ДІЛЯНКИ РІЧКИ УЖ ТА ВПЛИВ ЙОГО НА ЛИЧИНОК РОДИНИ CHIROMIDAE (DIPTERA, INSECTE)	36

<i>Юсуф Халимбетов, Камилла Суюнова</i> РОЛЬ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ УЗБЕКИСТАНА В ФОРМИРОВАНИИ АКМЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЖИЗНЕННОЙ ПОЗИЦИИ СТУДЕНТОВ	123
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	
<i>Р.Джалилова</i> ОҚИМ ВА ЙУНАЛИШЛАРНИ УРГАНИШНИНГ ПЕДАГОГИК АҲАМИЯТИ	126
ПЕДАГОГІКА	
<i>Зульхумар Абдалова</i> ИННОВАЦИОННЫЙ ПОДХОД В ПРЕПОДАВАНИИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН В ВЫСШИХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ	128
<i>Ардак Абдырова</i> М.ӘЛІМБАЕВТИҢ БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН ӘЛЕНДЕРІНІҢ ТӘРБИЕЛІК- ТАҒЫЛЫМДЫҚ МӘНІ	130
<i>Анна Агейчева</i> ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	133
<i>У.Адамова, М.Каландарова</i> РОЛЬ НАЦИОНАЛЬНОГО НАСЛЕДИЯ НАШИХ ПРЕДКОВ В УСВОЕНИИ МИРОВЫХ ЗНАНИЙ	135
<i>Оксана Алексеева</i> АДАПТАЦІЯ І ПРОЦЕС СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ: СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	136
<i>Іван Алмашій</i> ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ	139
<i>Алижон Асимов</i> МАСАЛАДАН МАСАЛА ХОСИЛ ҚИЛИШ	141
<i>Ёқутхон Асқарова, Феруза Холматова</i> МЕҲНАТ ТАЪЛИМИ БОЛАЛАРНИНГ АХЛОҚИЙ СИФАТЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ОМИЛИ	144
<i>Бакыт Бегалиев, Севара Эргашева</i> НОВЫЕ МЕТОДЫ ПРЕПОДАВАНИЯ АНАТОМИИ ЧЕЛОВЕКА	146
<i>Владимир Березуцкий, Алексей Кравченко</i> КОНСПЕКТ КЛИНИЧЕСКОЙ ЛЕКЦИИ: ИННОВАЦИОННЫЙ ПОДХОД	147
<i>Бегмухаммад Болтабоев, Одинахон Пулатова</i> ТАЛАБАЛАР БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМНИНГ РОЛИ	150
<i>Наталія Бондаренко</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	151
<i>Насиба Ботирова, Мукаммал Мирзаакбарова</i> БОШЛАНҒИЧ СИНФЛАРДА СОДДА МАСАЛАЛАР	154
<i>Людмила Бутенко</i> ПРАКСЕОЛОГІЧНИЙ КОМПОНЕНТ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»	155
<i>Олена Ващенко</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДОТРИМАННЯ РУХОВОГО РЕЖИМУ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА	157

<i>Наталія Вишнівська</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОБРОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ШКІЛ-ІНТЕРНАТІВ	160
<i>Катерина Волинець</i> ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	163
<i>Юлія Волинець, Валерія Закусило</i> МЕТОД ПРОЕКТУ ЯК ОСВІТНІЙ І РОЗВИВАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ У РОБОТІ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	165
<i>Юлія Волинець, Валерія Закусило</i> ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	167
<i>Наталья Галаган, Олександра Усенко</i> ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БУРІННЯ СВЕРДЛОВИН»	170
<i>Ферузахон Гафировва</i> БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ МАНТИҚИЙ ТАФАҚҚУРИНИ ЎСТИРИШДА ҲИКОЯ УСТИДА ИШЛАШ	171
<i>Яна Гнатенко, Наталія Танько</i> ВИКОРИСТАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО МАТЕРІАЛУ СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	173
<i>Марина Гулішевська</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕВРИСТИЧНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	175
<i>Бахром Джалалов</i> ШАРҚ МУТАФАҚҚИРЛАРИ АҚЉИЙ ТАРБИЯ ХУСУСИДА	178
<i>Мұхан Әділбек, Тоты Султанова, Марта Қуаңбаева</i> ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ – МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА ҚОЛДАНУ	181
<i>Muhabbat Jumaniyozova, Go'zal Sharipova</i> BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARINING IMLOVIY SAVODXONLIGINI IMLO QOIDALARI USTIDA ISHLASH ORQALI SHAKLLANTIRISH VA TAKOMILLASHTIRISH	182
<i>Муаззамхон Жўрабоева, Шахноза Ахмаджонова, Шахнозахон Эминова, Мухайёхон Гофурова, Дилором Қўчқорова</i> ТАЪЛИМ СОҲАСИДАГИ ЗАМОНАВИЙ ЯНГИЛАНИШ ИЖТИМОИЙ ЗАРУРИЯТ СИФАТИДА	185
<i>Yusuf Ibragimov, Mahliyo Nishonova</i> VIII - XV ASRLARDA O'RTA OSIYODA FAN TARIXIGA DOIR MA'LUMOTLAR	187
<i>Олександр Кальнік</i> КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ У СИСТЕМІ ОСВІТИ США: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	189
<i>Єлизавета Колесник</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ДОМАШНЬОГО ЧИТАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ	191
<i>Олександра Комарова</i> ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	195

<i>Алексей Кравченко, Владимир Березуцкий</i> СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ КЛИНИЧЕСКОГО ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ МЕДИКОВ	197
<i>Махмуда Қўчқорова, Дилбар Ҳамроқулова</i> ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ КАСБИЙ ФАЗИЛАТЛАРИНИ ҚАРОР ТОПТИРИШДА ПЕДАГОГИК КВАЛИОМЕТРИЯНИНГ ЎРНИ	199
<i>Наргиза Қўчқорова</i> ЎҚУВЧИЛАРНИНГ САВОДИНИ ЧИҚАРИШДА “АЛИФБЕ” ДАРСЛИГИНИНГ НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ АҲАМИЯТИ	200
<i>Іван Кушнір</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК УМОВА РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ВНЗ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	202
<i>Yarkinoy Madaminova</i> O'QUVCHILARNING LARNING MA'NAVİY RIVOJLANISHIDA AXLOQIY VA MENNAT TARBIYASINING O'RNI	204
<i>Машихураҳон Махаммаджонова</i> ШАХСНИНГ РИВОЖЛАНИШИДА ИЛМУ МАЪРИФАТГА РАҒБАТ ТАРБИЯСИ	205
<i>Муножат Махсимова</i> MENNAT TA'LIMI DARSLARINI AKSIOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA TASHKIL ETISH	207
<i>Дониёр Нафасов, Моҳинур Авазова</i> ПЕДАГОГИК КОМПЕТЕНТЛИКНИНГ ПСИХОЛОГИК ЖИҲАТЛАРИ	208
<i>Анна Нестеренко</i> СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ З БАТЬКАМИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ»	210
<i>Наргиза Низомова, Мехриниса Алимжанова</i> ПРОБЛЕМЫ ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОЙ ГРАММАТИКЕ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ	213
<i>Вера Омарова</i> ДОПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА ШКОЛЬНИКОВ	215
<i>Жамшид Отажонов, Хумора Усмонова</i> ИНТЕГРАТСИЯЛАНГАН ДАРСЛАРНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ОМИЛЛАРИ	218
<i>Шахноза Охунова</i> ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА В СРЕДНИХ ШКОЛАХ С УГЛУБЛЕНИЕМ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ	219
<i>Галина Пінтя</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ	221
<i>Марьяна Продан</i> ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОФИОРИЕНТАЦИОННОЙ РАБОТЫ УМСТВЕННО ОТСТАЛЫХ ПОДРОСТКОВ В УСЛОВИЯХ СПЕЦИАЛЬНОЙ ШКОЛЫ	226
<i>Одинахон Пўлатова, Дилнураҳон Раҳмонова, Барнохон Якубова</i> ИННОВАЦИОН ТАЪЛИМ ВОСИТАСИДА БЎЛАЖАК ИШБИЛАРМОНЛАРНИНГ ФИКРЛАШ ДАРАЖАСИНИ ФАОЛЛАШТИРИШ	229
<i>Дилфуза Пурханова, Зулфия Махмуталиева</i> ЮСУФ ХОС ҲОЖИБНИНГ “КУТАДГУ БИЛИГ” АСАРИДАГИ ТАЪЛИМ-ТАРБИЯГА ДОИР ФИКРЛАР	231

Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 10. – 646 с.

Враховуючи свободу наукової творчості, редколегія приймає до друку публікації та статті тих авторів, думки яких не в усьому поділяє. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на **«Тенденції і перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»**.

Редакційна колегія залишає за собою право редагувати та скорочувати текст.

Адреса оргкомітету: 08401, Київська обл., м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сухомлинського, 30 (к. 203), тел. (04567) 5 46 44

Матеріали конференції розміщені на сайті: <http://confscience.webnode.ru>

Укладачі: С.М.Кикоть, І.В.Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І.В.Гайдаєнко

Підписано до друку 4.02.2016 р.
Формат 60×84 1/8. Папір офсет.
Ум. друк. арк. 67,4.

Виробник ФОП Лукашевич О.М., свідоцтво про державну реєстрацію
№2358000000002997 від 12.10.2011 р.
08400, Київська обл., м. Переяслав-Хмельницький,
вул. Покровська, 49, к. 12
E-mail: lom80@ukr.net

